

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 12CoP/123/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6622203200
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:6622203200.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členov - sudcov JUDr. Miroslavy Korbašovej a Mgr. Petra Straku, v právnej veci: plnoleté dieťa (navrhovateľ): A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C. XX, zastúpený splnomocneným zástupcom: JUDr. Marián Baláž, advokát, so sídlom M. Rázusa 29, 984 01 Lučenec proti osoba povinná platením výživného (otec): B. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom trvale C. XXX, t.č. E. F. XX, XXX XX B., G. E., o zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 11Pc/10/2022-115 zo dňa 13. februára 2023, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu vo výrokoch I., II., III. a VI. potvrdzuje.
Vo výrokoch IV. a V. zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.
Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Lučenec ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „okresný súd“) rozsudkom č. k. 11Pc/10/2022-115 zo dňa 13.02.2023 rozhodol: I. Súd mení rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 10P/21/2018-103 zo dňa 20.04.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 30.05.2018 vo výroku o výživnom oprávnenému A. B., nar. XX.XX.XXXX tak, že povinnému otcovi B. D., nar. XX.XX.XXXX sa zvyšuje vyživovacia povinnosť na oprávneného zo sumy 70,- eur mesačne na sumu 130,- eur mesačne, počnúc dňom 12.08.2022. II. Výživné je splatné k rukám oprávneného A. B., nar. XX.XX.XXXX vždy do 15-tého. dňa toho ktorého mesiaca vopred. III. Zameškané zročné výživné za obdobie od 12.08.2022 do 31.01.2023 vo výške 338,- eur je otec oprávneného povinný splácať v mesačných splátkach po 10,- eur mesačne spolu s bežným výživným k rukám oprávneného s tým, že dlžné výživné je splatné prvým mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku pod stratou výhody splátok v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky riadne a včas. IV. V prevyšujúcej časti súd návrh oprávneného zamietla. V. Návrh povinného rodiča na zníženie výživného zamietla. VI. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

1.1 Rozhodnutie odôvodnil tým, že oprávnený z platenia výživného (ďalej „navrhovateľ“) sa návrhom doručeným súdu dňa 12.08.2022 domáhal zvýšenia vyživovacej povinnosti od povinného (ďalej „otec“) zo sumy 70,- eur na sumu 150,- eur mesačne.

1.2 Pri rozhodovaní súd vychádzal z ust. § 62 ods. 1, 2, § 65 ods. 3, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "Zákona o rodine"). V tomto smere skúmal či došlo na strane navrhovateľa a otca k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu pôvodného rozhodnutia o výživnom naposledy upravenom rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 10P/21/2018-103 zo dňa 20.04.2018, ktorým bol navrhovateľ zverený do náhradnej osobnej starostlivosti H. B., nar. XX.XX.XXXX a otcovi uložená povinnosť prispievať na jeho výživu sumu 70,- eur mesačne na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec. Súd konštatoval, že u navrhovateľa došlo k zmene pomerov, nakoľko v predchádzajúcom rozhodnutí bol ešte

maloletým dieťaťom zvereným do náhradnej osobnej starostlivosti svojej tety, navštevujúcim základnú školu. Od tejto doby uplynulo takmer 5 rokov, navrhovateľ nadobudol plnoletosť, čím náhradná osobná starostlivosť síce zanikla, no stále nenadobudol schopnosť sám sa živiť. Jeho výdavky pochopiteľne vzrástli, nielen z dôvodu jeho fyzického rastu, nástupu na Strednú odbornú školu technickú v Lučenci, kde denne dochádza, ale aj z dôvodu celkového nárastu životných nákladov, ktoré sa premietli do rastu cien za bývanie a stravu. Jeho situácia je o to zložitejšia, že po dosiahnutí plnoletosti zanikla náhradnej matke povinnosť sa naďalej o plnoletého navrhovateľa starať, a teda je len čisto na jej dobrovoľnosti, či mu bude poskytovať u nej bývanie a stravu, keďže ju k tomu už rozhodnutie súdu nezaväzuje. K zmene pomerov došlo aj na strane otca, ktorý v čase predchádzajúceho rozhodnutia bol zamestnancom s čistým mesačným príjmom cca 18.900,- Kč, čo je približne 800,- eur. V čase rozhodnutia súdu je otec poberateľom predčasného starobného dôchodku v celkovej sume 540,48 eur, čo znamená, že jeho príjem klesol. Vzhľadom na vyššie uvedené súd konštatoval, že od poslednej úpravy došlo na strane navrhovateľa a otca k zmene pomerov, ktorá odôvodňuje nové rozhodnutie súdu. Navrhovateľ vyčíslil svoje výdavky nasledovne: náklady spojené s domácnosťou v ktorej žije - rodinný dom súp.č. XX v C.: elektrina, DIGI služba, poplatky, rozhlas a televízia: 87,24 eur mesačne, Slovak telekom - internet 26,30 eur mesačne, náklady na zabezpečenie palivového dreva na vykurovaciu sezónu: 500,- eur ročne, cestovné do školy a späť 0,82 eur jedna cesta, náklady na obuv, oblečenie cca 100,- eur mesačne, drogéria 15,- eur mesačne, strava do domácnosti 250,- eur mesačne. Príjem navrhovateľa predstavoval sirotsky dôchodok 116,60 eur a príležitostný zárobok na brigádach, aj vo forme oblečenia a stravy. Čo sa týka otca tento v písomnom podaní zo dňa 23.08.2022 uviedol, že žiadne mesačné náklady nemá, žije so svojou priateľkou, ktorá ho živí. Vo výpovedi pred dožiadaným súdom uviedol ako náklady: nájomné 2.000,- Kč, ďalšie poplatky štvrťročne 9.860,- Kč, nový výmer 10.740,- Kč štvrťročne, plyn za mesiac a pol 490,- Kč, palivové drevo na sezónu 5.299,- Kč, životná poisťka 910,- Kč, výdavky na lieky a lekárov, telefón 500,- Kč mesačne, strava a hygiena 5.000,- Kč, výživné 70,- eur mesačne, komunálny odpad 58,- Kč mesačne, v prípade potreby náklady na zubára. Príjem otca predstavoval predčasný starobný dôchodok, ktorý poberá zo Slovenskej republiky v sume 399,- eur mesačne a starobný dôchodok z Českej správy sociálneho zabezpečení v sume 3.352,- Kč, čo je 141,48 eur, celkom 540,48 eur.

1.3 Pri novom rozhodnutí o výške výživného súd prihliadal na zložitú životnú situáciu navrhovateľa, ktorý z dôvodu straty matky a dosiahnutia plnoletosti, s ktorým je spojený zánik náhradnej osobnej starostlivosti zostal odkázaný na solidaritu svojich príbuzných – matkine dve sestry, ktoré mu aj naďalej umožnili u nich bývať, poskytujú mu stravu a opateru, ako aj na skutočnosť, že jediným plnením otca voči svojmu synovi je len súdom stanovené výživné. O navrhovateľa sa otec dlhodobo nezaujíma, nenavštevuje ho, neposkytuje mu okrem súdom určeného výživného nejake iné materiálne plnenia, napr. v podobe oblečenia, drogérie, či iných darčiekov pri príležitosti sviatkov. Okresný súd sa stotožnil s tvrdením navrhovateľa, že jeho výdavky od poslednej úpravy výživného vzrástli, čo je odôvodnené nielen jeho vyšším vekom, a teda aj vyššími nákladmi na stravu, hygienu a oblečenie, ale aj celkovým nárastom cien energií, tovarov a služieb. Náklady, ktoré si navrhovateľ vyčíslil na oblečenie, obuv a drogériu súd plne akceptoval, ako aj výšku nákladov na cestovné, ktoré vynakladá na cestu do školy. Náklady vyčíslené na domácnosť a stravu do domácnosti vydellil počtom osôb 3, teda počtom osôb, ktoré žijú v tejto domácnosti. Celkove vyčíslené náklady navrhovateľa teda predstavujú pri zohľadnení počtu osôb v domácnosti sumu 282,80 eur, bez akýchkoľvek neplánovaných výdavkov (lieky, nedoplatok na energiách, školské pomôcky, školské výlety, vodičský preukaz, atď.) od ktorých odpočítal príjem navrhovateľa v podobe sirotského dôchodku 116,60 eur a získal sumu, ktorú nevyhnutne potrebuje navrhovateľ na pokrytie svojich základných potrieb v sume 166,20 eur. Pokiaľ ide o otca tento vyčíslil svoje výdavky až vo svojej výpovedi pred dožiadaným súdom a pozostávajú z nájomného, úhrady plynu, palivového dreva, životnej poisťky, telefónu, stravy, hygieny a komunálneho odpadu v celkovej sume 11.735,60 Kč, čo predstavuje 492,20 eur. K uvedenému je potrebné pripočítať 70,- eur výživné, ktoré zasiela navrhovateľovi prostredníctvom C. I.. Celkovo teda vyčíslil svoje výdavky v sume 562,20 eur. V tejto súvislosti súd poukázal na skutočnosť, že výpoveď otca pred dožiadaným súdom sa značne líši od jeho vyjadrenia zo dňa 23.08.2022, kde uvádza, že nijaké mesačné výdavky nemá, nakoľko žije so svojou priateľkou, ktorá ho živí. Svoju výpoveď pred dožiadaným súdom podporil aj čestným prehlásením majiteľky nehnuteľnosti v ktorej býva - C. I., ktorá potvrdila, že všetky platby za užívanie nehnuteľnosti, vrátane nájomného hradí sám. Takáto náhla zmena výpovede otca pôsobí prinajmenšom nedôveryhodne a navodzuje dojem účelového navyšovania nákladov otca v snahe vyhnúť sa zvýšeniu vyživovacej povinnosti. Uvedenému nasvedčuje aj skutočnosť zistená súdom lustráciou v katastri nehnuteľností otca kde z výpisu z katastra nehnuteľnosti č. XX pre k.u. E. J. B. vyplýva, že v prospech otca je zapísané vecné bremeno doživotného a bezplatného užívania nehnuteľností uvedených na LV č.XX, pričom náklady na údržbu, opravu nehnuteľností zaťažených vecným bremenom znáša vlastník

tejto nehnuteľnosti, ktorým je práve C. I. a prostredníctvom ktorej otec zasiela synovi výživné. Podľa súdu bolo nanajvýš nelogické platiť nájom za užívanie nehnuteľnosti, ku ktorej má zriadené bezplatné vecné bremeno doživotného bývania. Rovnako konštatoval, že k zníženiu príjmu na strane otca došlo len jeho dobrovoľným (nie núteným) odchodom do predčasného starobného dôchodku. V konaní otec nepreukázal žiadne dôvody (napr. zdravotné dôvody), kvôli ktorým by bol nútený predčasne zanechať svoje zamestnanie a odísť do dôchodku, a to najmä za situácie, ak má vyživovaciu povinnosť voči svojmu synovi, ktorý je na výživné zo strany svojho rodiča odkázaný. Súd si bol vedomý, že každý má právo na zaslúžený odpočinok pri dosiahnutí dôchodkového veku, avšak v tomto prípade má otec aj svoje záväzky voči svojmu synovi. Zanechanie zamestnania s výhodnejším príjmom a bezdôvodný odchod do predčasného dôchodku za danej situácie nie je preto možné akceptovať ako dôvod na možné zníženie vyživovacej povinnosti, ktorého sa otec v konaní domáha. Naopak, podľa zaužívanej súdnej praxe, ak sa povinný rodič bezdôvodne vzdá výhodnejšieho zamestnania, pre posudzovanie výšky výživného súd vychádza z predchádzajúceho vyššieho príjmu rodiča. Ďalej súd uviedol, že po preskúmaní mesačných výdavkov otca konštatuje, že nie všetky jeho výdavky možno posúdiť ako nevyhnutné. Otec si okrem vyššie uvedeného sporného nájomného vo výške 2.000,- Kč mesačne platí aj životnú poisťku v sume 910,- Kč, tiež poisťku osobných vecí a kariet v sume 99,- Kč a výdavky na telefón v sume 500,- Kč mesačne, čo spolu predstavuje cca 60,- eur (poisťky + telefón), a teda o minimálne túto sumu musí byť schopný vo vyššej miere prispievať na výživu svojho plnoletého syna, ktorý zatiaľ nenadobudol schopnosť sám sa živiť.

1.4 Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody súd návrh otca na zníženie výživného zamietol a naopak rozhodol o zvýšení vyživovacej povinnosti o sumu 60,- eur, majúca za to, že je v schopnostiach a možnostiach otca takto zvýšené výživné uhrádzať aj napriek skutočnosti, že je poberateľom predčasného starobného dôchodku. Priznané vyššie výživné v sume 130,- eur zodpovedá nielen odôvodneným potrebám oprávneného, ale aj schopnostiam a možnostiam otca, ktoré pri určení tejto výšky zohľadnil. Plnoletému navrhovateľovi by takto zvýšené výživné spolu s poberaným sirotským dôchodkom a príležitostnými brigádami malo pokryť jeho najzákladnejšie potreby až do ukončenia jeho štúdia, kedy nadobudne schopnosť sám sa živiť. Návrh v časti prevyšujúcej sumu 130,- eur preto súd zamietol.

1.5 S poukazom na znenie § 77 ods.1 Zákona o rodine, ktoré umožňuje priznať výživné len odo dňa začatia súdneho konania, určil zvýšené výživné len počnúc dňom podania návrhu, t.j. od 12.08.2022 a v časti, kde žiadateľ navrhoval výživné od mesiaca nasledujúceho po dosiahnutí plnoletosti, jeho návrh zamietol, keďže ho považoval za nedôvodný.

1.6 Zameškané zročné výživné za obdobie od podania návrhu až po rozhodnutie súdu súd umožnil otcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach po 10,- eur mesačne spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky riadne a včas, keď bral na zreteľ súčasné majetkové pomery otca, ktoré mu neumožňujú uhradiť celé zameškané výživné jednorazovo.

1.7 O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 52 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

2. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie zo dňa 15.03.2023 otec dieťaťa považujúc rozsudok súdu prvého stupňa za nesprávny a pre neho ako povinného rodiča de facto likvidačný. Rozhodnutie je preňho navýšením o 100 % a v žiadnom prípade nezodpovedá jeho príjmovým a majetkovým pomerom. Pokiaľ mu súd vytýkal, že k zníženiu príjmu došlo jeho dobrovoľným odchodom do predčasného dôchodku, potom namieta, že do predčasného dôchodku išiel z toho dôvodu, že vykonával 20 rokov ťažkú prácu, kedy pracoval až 12 hodín denne a cítil sa už fyzicky opotrebovaný, ale nie preto, aby sa vyhol vyživovacej povinnosti voči synovi. Táto skutočnosť nemôže byť k jeho tiazii, keďže zákon umožňuje odchod do predčasného dôchodku. Tiež nemôže súhlasiť s názorom súdu, že nemá žiadne náklady spojené s bývaním na adrese Radošovice E 15. Pokiaľ je zriadené vecné bremeno na bezplatné a doživotné užívanie nehnuteľnosti, potom to neznamená, že oprávnený z vecného bremena nemusí hradiť náklady spojené s užívaním nehnuteľnosti. Ak sa odpočíta nájom, tieto náklady potom predstavujú cca 10.000,- Kč, čo je zhruba 420,- eur. Z toho vyplýva, že pri súčasnom výživnom 70,- eur mu zostáva 50,- eur mesačne na živobytie. Pokiaľ by mal platiť zvýšené výživné, potom by bol v mínuse 20,- eur a na jeho výživu by mu nič nezostalo. Ďalej otec uviedol, že s ohľadom na skutočnosť, že nie je doposiaľ rozhodnuté zo strany ČSSZ Praha o jeho dôchodku, musí si hradiť v plnej výške zdravotnú starostlivosť v Českej republike. V žiadnom prípade preto nemôže súhlasiť s názorom súdu prvého stupňa, že v jeho schopnostiach a možnostiach je hradiť zvýšené výživné, a to s ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti.

Navrhol preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové prejednanie, poprípade, aby rozhodol tak, že návrh na zvýšenie výživného sa zamieta.

3. Navrhovateľ prostredníctvom splnomocneného zástupcu vo vyjadrení zo dňa 30.03.2023 navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť. Uviedol, že otec podal proti rozsudku odvolanie, pričom stále spochybňuje svoju zvýšenú povinnosť prispievať na jeho výživu. Nijakým spôsobom nereaguje na to, aby mu bol oporou, a to ani po smrti jeho matky. Žije svoj život v Českej republike, na sociálnych sieťach zverejňuje fotografie zachytávajúce jeho aktivity pracovné i voľnočasové, na ktoré mu zostáva čas i financie. Preukazovanie týchto skutočností, že otec je schopný si zabezpečiť zvýšený príjem i z brigádnických činností či inej pracovnej činnosti bez zmluvného vzťahu je pre neho ako navrhovateľa zložitá. Ďalej uviedol, že pokiaľ by životná situácia otca bola taká zlá a neznesiteľná, mohol požiadať i svoje deti pochádzajúce z jeho prvého manželstva o pomoc. Zabezpečiť rodičovi primeranú výživu, ak to otec potrebuje, je možné i tak, že plnoleté deti z predchádzajúceho manželského zväzku, ktoré sú schopné sa samy živiť, ju môžu, resp. mohli otcovi poskytnúť. Uviedol tiež, že keďže otec nepreukázal žiadnym spôsobom, že je odkázaný na takúto pomoc, jeho správanie sa v danom konaní javí ako účelové a vykresľujúce jeho majetkové pomery za tak nízke, že si nemôže plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči nemu ako plnoletému, ktorý nie je schopný sa sám živiť. On svoje náklady a pomery preukázal i to, že odkázanosť na výživné od svojho otca stále trvá, nakoľko je študentom strednej školy denného štúdia, ktoré je štvorročné. Táto skutočnosť nebola sporná, a to že štúdium trvá, preukazuje i potvrdením o návšteve školy. Denné štúdium je také, kedy dieťa študuje počas väčšiny pracovného týždňa, čo vylučuje, resp. výrazne sťažuje možnosť sa riadne zamestnať. Ďalej navrhovateľ uviedol, že životná úroveň rodiča je primárne kritérium určenia výšky výživného. Výživné je o tom, že dieťa i dospelé má právo žiť takú materiálnu kvalitu života, ako jeho rodič. On je v súčasnosti celou svojou existenciou odkázaný na starostlivosť sestier jeho nebohej matky. Otec ani počas života matky ani v čase jeho útleho detstva, mu neposkytoval takú starostlivosť, akú by rodič poskytovať mal. Návrh podal preto dôvodne.

4. Otec vo vyjadrení zo dňa 20.04.2023 reagoval na vyjadrenie navrhovateľa, ktorý uviedol, že by sa mal v tejto situácii obrátiť o pomoc na svoje deti z prvého manželstva, čo pri jeho finančných možnostiach toto nie je reálne ako i s ohľadom na vyhrotené vzťahy, ktoré sú v rodine. Pokiaľ navrhovateľ argumentoval tým, že otec zverejňuje na sociálnych sieťach fotografie zachytávajúce jeho aktivity pracovné a voľnočasové, na ktoré mu podľa jeho názoru zostáva čas i financie, tak toto nie je pravdivé a je to len domnienka bez dôkazov. Ďalej uviedol, že do tejto situácie sa nedostal svojou vinou, nakoľko dlhšie než rok čaká na vybavenie dôchodku zo strany Slovenskej republiky. Pokiaľ by mu to finančná situácia dovolila, iste by rád prispieval na výživu plnoletého syna. Za tejto situácie trvá na odvolaní.

5. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 CMP, § 34 ods. 1, § 3 ods. 5 písm. a/ CMP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, účastníkom konania (§ 362, § 359 CSP, § 7, § 156 CMP) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie s viazanosťou rozsahom odvolania (§ 65 CMP) a bez viazanosti dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na vady konania, iba ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 67 CMP) a postupom podľa § 378 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP rozsudok okresného súdu v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

6. V danej veci sa navrhovateľ (ako plnoletá osoba) domáhal voči otcovi zvýšenia výživného v sume 150,- eur mesačne od 01.02.2022.

7. Ak je navrhovateľom plnoletá osoba, ktorá žiada výživné pre seba, teda predmetom konania je výživné pre plnoletú osobu, aplikujú sa pri všetkých druhoch vyživovacích povinností ustanovenia § 154 až § 157 CMP (tzv. konanie vo veciach výživného plnoletých osôb). Konanie o zmene rozsudku o výživnom je potom návrhové konanie. Právna úprava vychádza z koncepcie zmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí v prípade zmeny pomerov, a to v dôsledku uplatnenej klauzuly rebus sic stantibus. Nové rozhodnutie bude reflektovať na zmenené pomery, bez potreby riešiť uvedené prostredníctvom systému opravných prostriedkov. Pri rozhodovaní súdu o zmene právoplatného rozsudku nejde o nové rozhodnutie, ale len o porovnanie stavu v čase pôvodného rozhodovania s neskoršími okolnosťami za účelom posúdenia toho, či sa zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného. Civilný mimosporový poriadok neustanovuje, aké dlhé obdobie by malo prejsť od právoplatnosti pôvodného rozsudku, aby súd mohol zmeniť tento právoplatný rozsudok na to, keďže táto skutočnosť je pre naplnenie predpokladov pre zmenu rozsudku podľa § 157 CMP v zásade irelevantná. Pri zmene takéhoto rozsudku už

súd nemôže preskúmať správnosť pôvodného rozsudku, môže sa zaoberať len otázkou, či došlo k zmene rozhodujúcich pomerov. Ak súd vyhovie návrhu na zmenu rozsudku podľa § 157 CMP, musí vo výroku rozsudku vyjadriť, že ide o zmenu pôvodného rozsudku. Zmena pomerov môže zahŕňať tak zmenu pomerov na strane oprávneného (jeho odôvodnené potreby), ako aj zmenu pomerov na strane povinného (jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery). Civilný mimosporový poriadok však pod pojmom „zmena pomerov“ rozumie len zmenu podstatnú a závažnú, nie zmeny krátkodobého charakteru. Malo by ísť o podstatné zmeny v týchto skutočnostiach, ktoré tvorili skutkový základ pôvodného rozhodnutia (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/72/2020 z 23.09.2020).

8. Zákon o rodine v ust. § 62 ods. 1 a nasl. upravuje základné pravidlá pre určenie výšky výživného na dieťa. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane dieťaťa, jednak na strane povinného rodiča. Odôvodnené potreby dieťaťa môžu byť rôzne a sú závislé predovšetkým od veku, zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a pod. Výživné pre dieťa totiž neslúži len na uspokojenie všetkých jeho odôvodnených hmotných potrieb (strava, ošatenie, obuv atď.), ale aj ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby a pod.). odôvodnené potreby dieťaťa sú však bezprostredne ovplyvňované aj schopnosťami a možnosťami rodičov. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby, ktoré nepresahujú obvyklú, základnú mieru všetkých nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú ale reálne možnosti a schopnosti rodičov vyššie, odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa.

9. Okresný súd napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že zmenil rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 10P/21/2018-103 zo dňa 20.04.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 30.05.2018 vo výroku o výživnom a osobe povinnej platením výživného – otcovi zvýšil výživovaciú povinnosť na plnoleté dieťa - navrhovateľovi zo sumy 70, eur mesačne na sumu 130,- eur mesačne, počnúc dňom 12.08.2022. Zároveň rozhodol, že výživné je splatné k rukám navrhovateľa vždy do 15-tého dňa toho ktorého mesiaca vopred. Zameškané zročné výživné za obdobie od 12.08.2022 do 31.01.2023 vo výške 338,- eur zaviazal otca splácať v mesačných splátkach po 10,- eur mesačne spolu s bežným výživným k rukám navrhovateľa s tým, že dlžné výživné je splatné prvým mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku pod stratou výhody splátok v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky riadne a včas. V prevyšujúcej časti súd návrh navrhovateľa ako aj návrh otca na zníženie výživného zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

10. Otec odvolaním napadol rozsudok okresného súdu do výrokov I., II. a III. týkajúcich sa zvýšenia výživného a to s prihliadnutím na jeho obsah (§ 124 CSP) v rámci ktorého navrhol poprípade rozhodnúť tak, že návrh na zvýšenie výživného sa zamietá. Výroky IV. a V. rozsudku okresného súdu, ktoré neboli napadnuté odvolaním, preto zostávajú nedotknuté.

11. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, oboznámením sa s odvolaním otca, vyjadrením navrhovateľa a replikou otca dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutočný stav vecí, porovnal pomery účastníkov v čase rozhodovania o výške výživného pri poslednej úprave a v súčasnosti, a konštatuje, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne. Aj odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku zodpovedá kritériám uvedeným v ust. § 220 ods. 2 CSP, odvolací súd podľa § 387 CSP konštatuje správnosť týchto dôvodov a v podstatných bodoch na ne odkazuje.

12. S odvolaním otca a tam uvedenými námietkami nemožno podľa odvolacieho súdu súhlasiť. Pokiaľ otec poukazuje na navýšenie výživného o 100 % je potrebné uviesť, že od posledného rozhodnutia o výživnom uplynula doba 6 rokov čím sa v dôsledku vyššieho fyzického veku navrhovateľa zvýšili jeho osobné potreby a návštevou strednej školy sa pripravuje na budúce povolanie. Nemožno si nevšimnúť, že doterajšie výživné v sume 70,- eur mesačne bol otec zaviazaný prispievať ešte za života matky navrhovateľa a to od 01.09.2011 (viď rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 8P/121/2011-41 zo dňa 21.10.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.03.2012). Okrem uvedenej sumy otec na navrhovateľa iným spôsobom neprispieva. Odvolací súd poukazuje aj na to, že určené výživné otcovi vo výške 130,- eur predstavuje sumu, ktorá je odporúčaná ako tabuľkové výživné (viď Metodika výpočtu výživného v Slovenskej republike prijatá Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky ako

odporúčanie pre výšku výživného) vo výške 24 % z príjmu (540,- eur) určeného pre dieťa na strednej škole. Čo sa týka námietky otca, že je jeho právom ísť do predčasného dôchodku, tu odvolací súd uvádza, že túto skutočnosť nerozporuje, avšak má za to, že v prípade ak povinný rodič má vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu, ktorého potreby každým rokom stúpajú je treba brať ohľad aj na túto skutočnosť. Otec mohol toto svoje právo využiť po tom ako navrhovateľ bude schopný sám sa živiť (navštevuje posledný ročník strednej školy) a až následne odísť zo zamestnania a poberať riadny starobný dôchodok. V odvolaní tiež otec uviedol, že nie je doposiaľ rozhodnuté zo strany ČSSZ Praha o jeho dôchodku, musí si preto hradiť v plnej výške zdravotnú starostlivosť v Českej republike. Z obsahu spisu vyplýva, že od 01.01.2023 bol otcovi uvedeným úradom dôchodok stanovený na sumu 3.552,- Kč (č.l. 98 spisu) z ktorej sumy okresný súd pri rozhodovaní vychádzal. Okrem toho jeho príjem predstavuje aj dôchodok priznaný slovenským úradom – Sociálna poisťovňa, ústredie, Bratislava (č.l. 98 p.v. spisu). V súvislosti s dôchodkami je potrebné uviesť, že tieto sa každoročne valorizujú a z toho dôvodu je odvolací súd toho názoru, že v súčasnosti je dôchodok otca aj vyšší (jeho výška bola zisťovaná okresným súdom na prelome rokov 2022/2023).

13. Vzhľadom na to, že v odvolaní otca neboli uvádzané také skutočnosti, ktoré mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci, odvolací súd sa stotožnil s výškou výživného určenou súdom prvej inštancie, výškou a splácaním zameškaného výživného a výrokom o trovách konania (založenom na ust. § 52 CMP). Z týchto dôvodov rozsudok okresného v napadnutej časti a to vo výrokoch I., II., III. a súvisiacom výroku VI. o trovách konania ako vecne správny potvrdil. Vo výrokoch IV. a V. zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý nakoľko nebol napadnutý odvolaním.

14. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 57, § 58 a § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko návrh na náhradu trov konania nebol podaný. Neboli zistené ani dôvody pre aplikáciu ust. § 55 CMP.

15. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia

odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).